

STAJALIŠTE: ODRŽIVA SOJA KAO STOČNA HRANA

**Djela,
ne riječi.**

Kaufland

Stanje: siječanj 2022

Službeno stajalište: Održiva, certificirana soja kao stočna hrana, zbog koje se ne krče šume

Pozadina / tematsko razvrstavanje

U Europskoj uniji je 2019. potrošeno oko 34 milijuna tona soje u zrnju i sojinog brašna. Od ukupnog iznosa otprilike 31 milijun tona potječe iz Sjeverne i Južne Amerike. Daleko najveći dobavljač proizvoda od soje u Europskoj uniji, Švicarskoj i Norveškoj je Brazil, a slijede ga SAD i Argentina.¹ Uzgoj soje u Južnoj Americi je prije svega razlog za krčenje velikih površina koje se koriste kao površine za usjeve. Krčenje šume predstavlja gubitak prirodne šume kao rezultat njezine prenamjene u poljoprivredno zemljište ili plantažu, odnosno kao tešku i trajnu degradaciju. Trenutačno se diljem svijeta svake godine raskrči oko 13 milijuna hektara, tj. 130.000 km², površina prekrivenih šumom.² Sveukupno je EU odgovorna za 16% krčenja šuma, što se dovodi u vezu s međunarodnom trgovinom. Time je EU iza Kine (24%), ali ispred Indije (9%).³

Izazov klimatskih promjena

Klimatske promjene predstavljaju ogromne izazove za naše društvo i od ključne je važnosti djelovanje na svim razinama društva. Globalno krčenje šuma jedan je od glavnih uzroka klimatskih promjena jer naše šume služe kao skladište CO₂ te reguliraju cikluse vode, kao i mikroklimu.⁴ Usto filtriraju štetne tvari, poboljšavaju kvalitetu zraka i služe kao stanište kako za ljude, tako i za životinje. Održivi uzgoj soje bez krčenja šuma stoga je usko povezan sa zaštitom okoliša.

Nakon odluke donesene na UN-ovoj konferenciji o klimi u studenom 2021. godine, više od 100 zemalja obvezalo se na okončanje krčenja šuma do 2030. godine. U travnju 2020., njemački Bundestag donio je smjernice za promicanje lanaca opskrbe poljoprivrednim proizvodima bez krčenja šuma. U studenom 2021., Komisija EU također je predstavila prijedlog uredbe protiv krčenja šuma. Njome su predviđene obveze povezane s krčenjem i degradacijom šuma. Time je obuhvaćena i soja. Sukladno predloženoj uredbi, odnosno pripravi i proizvodi ne smiju potjecati sa šumskog zemljišta koje je krčeno ili degradirano nakon 31. prosinca 2020. godine i mora biti proizvedeno u skladu sa zakonima zemlje porijekla. Radi sljedivosti trebalo bi zabilježiti zemljopisne koordinate uzgojnog područja. U budućnosti će se koristiti sustavi usporedbe s referentnom vrijednošću u kojima se zemlje rangiraju na temelju rizika od krčenja i degradacije šuma.

¹ <https://www.idhsustainabletrade.com/uploaded/2021/06/2019-IDH-European-Soy-Monitor-report.pdf>

² <https://educalingo.com/de/dic-de/entwaldung> (pristupljeno 28.12.2021.)

³ <https://www.wwf.eu/?2831941/EU-consumption-responsible-for-16-of-tropical-deforestation-linked-to-international-trade> (pristupljeno 28.12.2021.)

⁴ Uvodni sastanak WWF-a i radna grupa o lancima opskrbe sojom bez krčenja šuma (događaj od 17.11.2021.)

Održivost robe INT | Stajalište: Održiva soja kao stočna hrana Stanje: siječanj 2022.

Kao dio Schwarz grupe, cilj nam je zadržati učinke klimatskih promjena što je moguće nižima i stalno minimalizirati emisiju stakleničkih plinova. Kako bismo to postigli, pridržavamo se sljedeća tri načela:

1. Izbjegavamo – gdje god je moguće – nastajanje emisija stakleničkih plinova.
2. Smanjujemo emisije stakleničkih plinova koje ne možemo izbjeći.
3. Kompenziramo na osnovi internacionalno priznatih standarda emisije stakleničkih plinova koje sami prouzročimo (Scope 1 & 2), a koje ne možemo ni izbjeći ni smanjiti.

Kao dio Schwarz grupe, postavili smo si klimatske ciljeve usklađene sa SBT (SBTi= Science Based Targets Initiative, hrv. inicijativa za ciljeve temeljene na znanosti) koji su dio klimatske strategije za cijelu grupu, a koji doprinose klimatskim ciljevima Schwarz grupe.

Svoje operativne emisije (Scope 1 i 2) ćemo smanjiti za više od 80 posto između 2019. i 2030. godine.

- Kako bismo to postigli, sve zemlje Kauflanda će od 2022. prijeći na zelenu električnu energiju.
- Dodatno, postat ćemo klimatski neutralno¹ poduzeće najkasnije do 2025. godine, tako što ćemo nadoknaditi preostale operativne emisije stakleničkih plinova kroz projekte kompenzacije. Surađujemo s iskusnim partnerima kako bismo nadoknadili sve nastale operativne stakleničke plinove. Kompenzacijske projekte odabiremo sukladno zahtjevima visoke kvalitete poput, primjerice, zlatnog standarda. Time nadoknađujemo svoje operativne emisije i činimo naše poslovanje klimatski neutralnim. Istodobno nastavljamo raditi na izbjegavanju naših emisija CO₂, gdje god je to moguće, kao i na smanjenju neizbježnih emisija.

Kako bismo smanjili emisije koje nastaju prije ulaska robe u naše skladište i nakon izlaska robe iz naših trgovina (Scope 3), obvezujemo dobavljače koji su odgovorni za 80% emisija stakleničkih plinova vezanih uz proizvode da do 2026. godine i sami definiraju svoje klimatske ciljeve prema znanstvenoj metodi SBTi. Pritom podržavamo i pratimo naše poslovne partnere. Osim toga, Kaufland se obvezao da će do 2030. godine smanjiti svoje apsolutne Scope 3-emisije u kontekstu korištenja prodanih goriva za 27,5 posto u odnosu na 2019. godinu.

Korištenje genetski modificiranih biljaka soje

Prehrambeni proizvodi i stočna hrana koja sadrži, sastoji se od ili je proizvedena od genetski modificiranih organizama (GMO) mora biti označena kao takva od 2004. godine zbog europskog zakonodavstva o genetskom inženjeringu koje vrijedi diljem EU. U ovom trenutku, proizvodi od životinja koje se hrane genetski modificiranom hranom za životinje ne moraju biti označeni u EU.² Veći dio sojinog brašna koje se uvozi u EU dolazi od genetski modificirane soje. Genetski modificirane biljke su uglavnom otporne na herbicide kao što je, primjerice, glifosat. Istraživanja u Južnoj Americi pokazala su da korištenje sredstava za zaštitu usjeva kao što je glifosat dovodi do štetnih učinaka na lokalno stanovništvo i okoliš.³ Iz tog razloga se zalažemo za proizvodnju soje bez GMO-a.

Što želimo postići

S obzirom na gore navedenu pozadinu, željeli bismo dati svoj doprinos većoj održivosti tako što bismo korištenje soje kao stočne hrane učinili transparentnijim i pomogli u postupnom i održivom smanjenju prethodno navedenih učinaka. Postavili smo si cilj da eliminiramo krčenje šuma i prenamjenu zemljišta u našim lancima vrijednosti, posebice kada je u pitanju soja. Za proizvode naše robne marke koji su životinjskog porijekla od 2022. godine nastojimo koristiti samo hranu za životinje od soje proizvedene bez krčenja šuma i prenamjene vrijednih ekosustava.

¹ Klimatski neutralno znači da se preostale operativne emisije stakleničkih plinova (područja 1 i 2) nadoknađuju kroz certificirane kompenzacijske projekte.

² <https://www.bmel.de/DE/themen/ernaehrung/lebensmittel-kennzeichnung/freiwillige-angaben-und-label/kennzeichnungspflicht-gvo.html> (pristupljeno 28.12.2021.)

³ <https://www.bpb.de/gesellschaft/umwelt/bioethik/33750/gvo> (pristupljeno 28.12.2021.)

Održivost robe INT | Stajalište: Održiva soja kao stočna hrana Stanje: siječanj 2022.

Primjenom međunarodnih certifikata sa specifikacijama za održivi, ekološki prihvatljiv uzgoj, kao i upotrebom soje bez GMO-a i krčenja šuma, doprinosimo smanjenju negativnog utjecaja uzgoja soje na okoliš. Međunarodno priznati certifikati koje primjenjujemo propisuju, primjerice, standarde za prenamjenu zemljišta, ograničenja upotrebe pesticida, specifikacije za zaštitu biološke raznolikosti radi povećanja plodnosti tla i ekološki prihvatljivo upravljanje vodom i energijom, a provjeravaju ih neovisna certifikacijska tijela. Usto, certifikati sadrže važne društvene kriterije koji se provjeravaju.

I više od toga

Sudjelujemo u raspravi na raznim platformama i jasno iznosimo svoj stav:

1. Dijaloški forum za održiviju proteinsku stočnu hranu

Sudjelujemo u dijaloškom forumu za održiviju proteinsku hranu za životinje kako bismo zajedno s ostalim sudionicima iz trgovine, poljoprivrede, industrije za proizvodnju stočne hrane i politike razvili različita rješenja.

2. Položaj Savezne udruge njemačkih trgovaca hranom (BVLH) za strateški razvoj proteinske prehrane za stoku:

Predani smo promicanju korištenja održivije proteinske stočne hrane. Od 2015. godine, zajedno s ostalim trgovačkim sudionicima Savezne udruge njemačkih trgovaca hranom (BVLH), donijeli smo deklaraciju namjere u obliku „Stava o strateškom razvoju proteinske prehrane za stoku“.

3. Službeno stajalište o suzbijanju krčenja šuma

Godine 2019., kao članovi udruge EuroCommerce, potpisali smo službeno stajalište (position paper) o suzbijanju krčenja šuma. Naše stajalište možete pronaći [ovdje](#).

4. Potpisivanje Cerradovog manifesta

Potpisivanjem Cerradovog manifesta obvezali smo se ne nabavljati nikakve proizvode s površina koje su prenamijenjene nakon 2020. godine. Cerradov manifest možete pronaći [ovdje](#).

5. Osviještenost kupaca: Kampanja „Reci neću hrani u smeću!“

6. U okviru naše kampanje „Reci neću hrani u smeću!“ borimo se protiv rasipanja prehrambenih proizvoda, educiramo svoje kupce da postanu svjesniji i potičemo ih na svjesnu kupovinu kako bi hrana bila cijenjena u mjeri u kojoj to i zaslužuje. Kupnjom samo onoga što će doista biti konzumirano, naši kupci doprinose tome da se proizvodi manje otpada od hrane koji je moguće izbjeći – a time i smanjenju potrošnje životinjskih proizvoda i neizravno korištenja soje kao stočne hrane. [Sudjelovanje u procesima s više zainteresiranih strana](#)

Ostvarujemo suradnje kako bismo holistički i učinkovito riješili temeljne uzroke i sustavne uvjete koji omogućuju krčenje šuma i uništavanje prirodnih ekosustava. Samo u suradnji s privatnim i javnim akterima možemo smanjiti obim krčenja šuma te pošumiti degradirana šumska područja.

U tu svrhu ćemo od 2022. godine sudjelovati u radnoj skupini u sklopu FONEI foruma kako bismo razmjenjivali informacije o lancima opskrbe sojom bez krčenja šuma i izvan okvira naše industrije. Diskutirat ćemo o izazovima kojima su izloženi lanci opskrbe kod kojih se ne krče šume i zajedno izraditi moguća rješenja.

Počevši od 2022., također ćemo sudjelovati u projektnoj skupini WWF/GIZ za implementaciju slobode od krčenja šuma duž lanaca opskrbe sojom. Razvit ćemo čvrste ciljeve i akcijske planove za lance opskrbe iz Brazila bez krčenja šuma i prenamjene zemljišta. To će se također odvijati uz razmjenu najboljih praksi i naučenih lekcija.

Nastavno na OECD-FAO smjernice o odgovornim poljoprivrednim lancima opskrbe, OECD i FAO će izraditi smjernice o tome kako krčenje i degradaciju šuma dužnom pažnjom svesti na najmanju moguću

mjeru. Tu ćemo sudjelovati u savjetodavnom svojstvu kao dio radne skupine. Rezultati će biti objavljeni početkom 2023. godine.

Također ćemo raditi na jačanju zakonodavstva i regulative za zaštitu šuma kako bi se stvorio usporediv pravni okvir.

Implementacija u asortimanu

Za odgovornu politiku nabave, cilj nam je u početku smanjiti primjenu soje kao stočne hrane u proizvodima naše robne marke životinjskog porijekla u svim zemalja, dok istodobno koristimo alternativne proteinske krmne biljke i povećavamo udio održivo uzgojene domaće soje. Budući da trenutačna ponuda domaćih proteinskih usjeva premašuje potražnju za proteinskom stočnom hranom, zagovaramo korištenje dunavske soje / soje vrste Europa kao prvi izvor soje iz Europe. Ako soju moramo uvoziti kao stočnu hranu, oslanjamo se na certifikacijske sustave ProTerra odnosno Round Table of Responsible Soy (RTRS).

Osim nabavom sljedive, održivo certificirane soje kao stočne hrane, održiviju proizvodnju proizvoda naše robne marke životinjskog porijekla u prijelaznom ćemo razdoblju prikazati kupnjom kredita i zaključivanjem proteinskih partnerstava za ekvivalente soje. Kupnjom kredita poljoprivrednicima se, između ostalog, jamči plaćanje premija za održivu proizvodnju. Proteinska partnerstva osiguravaju pokrivanje troškova obuke i certificiranja poljoprivrednika. Korištenje kredita ovdje se vidi kao privremeno rješenje za povećanje dostupnosti soje bez krčenja šuma za proizvodnju stočne hrane. Srednjoročno nam je cilj certificirati sljedivu, održivo certificiranu soju kao stočnu hranu s odvojenim tokovima robe. Implementacija gore opisanih mjera provodit će se pojedinačno, budući da su potrebe, dostupnost i struktura nabave pojedinih proizvoda naše robne marke životinjskog porijekla vrlo različite.

1. Organizacije koje dodjeljuju pečate i standardi

Od 2022. godine certificirat ćemo količine soje koje se koriste kao stočna hrana u proizvodima naše robne marke putem certifikata ProTerra odnosno Round Table of Responsible Soy (RTRS). Kod europskih proizvoda oslanjamo se na standard dunavske soje i soje vrste Europa, koji već obuhvaća obvezni kriterij koji isključuje genetski inženjering.

2. Proširenje vegetarijanske i veganske ponude (kao zamjena za meso i mlijeko)

Sve više ljudi svjesno se odlučuje za prehrambene proizvode koji ne uključuju meso i proizvode životinjskog porijekla. Naš veliki asortiman robne marke vegetarijanskih i veganskih proizvoda nudi raznolikost umjesto izbjegavanja. Samo asortiman proizvoda naše robne marke „K-take it veggie“ sastoji se od preko 50 proizvoda koji su klimatski neutralni¹ još od lipnja 2021. godine. Pritom pružamo i dodatni izbor vegetarijanskih i veganskih proizvoda s preko 1000 proizvoda drugih marki. Također imamo veliki izbor voća i povrća s preko 200 sorti. Vidno je da svoj asortiman stalno proširujemo.

3. Povećanje asortimana regionalnih i organskih proizvoda

Većina hrane od soje za našu domaću stoku, koja nam daje meso, mlijeko, sir i jaja, dolazi iz Brazila.² Kako bismo zaštitili svoj okoliš, neprestano širimo svoju ponudu organskih proizvoda i mrežu regionalnih poljoprivrednika.

4. Pokretanje praćenja (mapiranja) soje kao temelj za analizu rizika naših globalnih lanaca opskrbe

Kako bismo mogli identificirati, kvantificirati i procijeniti relevantne količine soje u lancu opskrbe proizvodima naše robne marke životinjskog porijekla, 2021. godine smo pokrenuli proces mapiranja soje. Na taj način dobivamo transparentnost o porijeklu, količini i stanju certificiranja soje koja se koristi

¹ Klimatski neutralno znači da se preostale operativne emisije stakleničkih plinova (područja 1 i 2) nadoknađuju kroz certificirane kompenzacijske projekte.

² <https://www.idhsustainabletrade.com/uploaded/2021/06/2019-IDH-European-Soy-Monitor-report.pdf>

Održivost robe INT | Stajalište: Održiva soja kao stočna hrana Stanje: siječanj 2022.

za proizvodnju proizvoda naše robne marke životinjskog porijekla. Naknadna analiza rizika u našim globalnim lancima opskrbe omogućuje nam da odredimo prioritete rizika i pristupimo našim dobavljačima kako bismo zajednički razvili i proveli prikladne mjere. To bi, primjerice, mogli biti projekti u područjima uzgoja koji podržavaju lokalne poljoprivrednike. Mapiranje soje ubuduće će se pokretati svake godine i u početku će služiti za utvrđivanje našeg trenutnog statusa certificirane soje i njezina porijekla za proizvodnju proizvoda naše robne marke životinjskog porijekla, za mjerenje postavljenih ciljeva, kao i za njihovu godišnju provjeru.

5. Pilot projekt Kauflanda u Rumunjskoj – program poljoprivrede

Kaufland Rumunjska kroz program uzgoja dobiva regionalnu soju za tov svinja u Rumunjskoj. Dobavljačima jamčimo fiksnu cijenu i otkup sirovina. Isporuku pokrećemo sredinom 2022. godine. Kupnjom regionalne soje iz Rumunjske izbjegavamo krčenje šuma ili prenamjenu zemljišta, doprinosimo održavanju regionalnih struktura i značajno smanjujemo emisije CO₂.